

Toimintaohje vaaratilanteisiin kunnan toiminnassa

Khall 22.6.2026 § 114
44/09.00/2026

Valmistelija:
vt. kunnanjohtaja Harri Anttila
puh. 044 781 1250
harri.anttila@parikkala.fi

Suomen kuntaliitto on julkaissut ohjeen vaaratilanteen vaikutuksista kunnan toimintaa. [Ohje kunnalle vaaratilanteen vaikutuksista toimintaan | Kuntaliitto.fi](#)

Vaaratilanteessa pelastusviranomaiset tiedottavat tai varoittavat ihmisiä viranomaistiedotteella, vaaratiedotteella tai väestöhälyttimien kautta vaaratiedotteen kanssa rinnakkain annettavalla yleisellä vaaramerkillä.

Kunta toimii lähtökohtaisesti viranomaisten vaaratiedotteiden ja ohjeiden mukaisesti. Vaaratiedote tai viranomaisen suojautumiskehoitus ei kuitenkaan keskeytä kunnan toimintaa tai työvuoroihin liittyviä velvollisuuksia. Lakisääteiset ja kriittiset palvelut pyritään turvaamaan kaikissa tilanteissa, turvallisuus huomioiden.

Kriittisistä palveluista ei ole olemassa laissa säädettyä määritelmää. Yleisellä tasolla kunnan kriittiset palvelut ovat palveluja ja toimintoja, joiden keskeytyminen voisi aiheuttaa merkittävää haittaa väestön terveydelle, turvallisuudelle, toimeentulolle, yhteiskunnan toimivuudelle tai kunnan kyvyille hoitaa lakisääteiset tehtävänsä. Jotkin kunnan tehtävistä voidaan hoitaa etätyöskentelynä.

Palvelun kriittisyys voi vaihdella paikallisten olosuhteiden, vuodenaikojen tai tilanteen kehittymisen mukaan. Palvelun järjestämistapa puolestaan vaikuttaa sen hallintaan ja toteutukseen.

Esimerkiksi pienen varhaiskasvatusyksikön toiminta on helpommin järjestettävissä vaihtoehtoisella tavalla kuin suuren vuoroitoyksikön. Lumen auraus voi olla kriittinen toiminto tietyissä sääolosuhteissa. Joukkoliikenne on merkittävässä roolissa liikkumisen palveluissa, mutta tilanne ei välttämättä ole sama jokaisessa kunnassa. Jätteenkeräys ja - käsittely voidaan tilapäisesti keskeyttää, mutta pitkittyvässä tilanteessa siitä tulee kriittinen palvelu.

Toimialojen kriittisyys vaihtelee myös häiriötilanteittain. Esimerkiksi ympäristövahingoissa, öljy- ja kemikaalivahingoissa tai säteilyonnettomuuksissa korostuu ympäristöterveydenhuollon ja ympäristösuojelun toiminta. Poikkeusoloissa valmiuslain mukaiset lisätoimivaltuudet muodostavat kunnille kriittisiä tehtäviä.

Myös palveluiden järjestämistavat vaihtelevat, jolloin palvelun hallinta ei ole kaikissa tapauksissa suoraan kunnan itsensä päätettävissä. Häiriötilanne voi myös kehittyä siten, että eri toimialojen toiminta muodostuu kriittiseksi eri hetkillä. Drooni voi esimerkiksi tuhota öljysäiliöitä, ja tästä syntyy uusi häiriö.

Itsehallinnollisena palvelunjärjestäjänä kunta viime kädessä arvioi palvelun kriittisyyden erilaisissa tilanteissa ja tekee sen pohjalta tarvittavat päätökset. Yleisellä tasolla voidaan kuitenkin määritellä tehtäviä, joiden

keskeyttämisellä olisi merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia myös vaaratilanteissa.

Esityslistan liitteenä on kuntaliiton ohjeen pohjalta laadittu esitys Parikkalan kunnan ohjeeksi toiminnan järjestämisestä vaara- tai poikkeustilanteessa sekä sen liitteet:

- Esihenkilöiden johtamisohje
- Ohje henkilöstölle
- Turvallisuusohje kiinteistöjen ylläpitäjille ja toimijoille
- Varautuminen drooniuhkiin yleisötilaisuudessa

Toimintaohjeessa on kunnan toiminnan järjestämistä käsitellään kolmen eri uhkatason mukaan:

- Tason I uhka; kohotettu valmius, pieniä toimenpiteitä
- Tason II uhka; toimenpiteet otetaan käyttöön
- Taso II uhka; vain kriittisimmät palvelut turvataan

Ohjeessa on myös erikseen ohjeistettu tilanne jos drooni, muu ilma-alus tai räjähdde putoaa maahan.

Liitteinä ovat myös erillinen ohje rakennuksen omistajille ja haltijoille sekä toiminnanharjoittajille, koska omatoimisen varautumisen velvoitteet koskevat näitä kaikkia, vaikka pelastussuunnitelmaa ei edellytettäisikään. Etelä-Karjalan pelastuslaitos on antanut ohjeen varautumisesta drooniuhkiin yleisötilaisuuksissa. Yli 200 henkilön yleisötilaisuuksilla on pelastussuunnitelmavelvoite, joissa tulee huomioida drooniuhkat. Pienemmissäkin yleisötilaisuuksissa tulee ottaa huomioon drooniuhkan mahdollisuus turvallisuuden ja varautumisen parantamiseksi.

Hallintosäännössä on syytä jatkossa huomioida tarpeelliset määräykset siten, että päätökset voidaan tarvittaessa tehdä nopeasti ja pakottavasta syystä myös ilman toimielimen kokoontumista.

Tilanteessa, jossa viranomainen kehottaa suojautumaan sisätiloihin ja välttämään liikkumista, tulee kuitenkin esihenkilöiden ja esihenkilön arvion mukaisen kriittisen henkilöstön (mm. vesi- ja viemärlaitos, kiinteistöhoito, ruokapalvelu, varhaiskasvatus, koulu, hallintopalvelut) pyrkiä saapumaan työpaikalle. Viranomaisen määräämää ulkonaliikkumiskieltoa on noudatettava.

Toimintaohjeen toimeenpanossa on keskeistä laaja tiedottaminen niin kunnan henkilöstölle kuin kuntalaisillekin. Esihenkilöiden tulee varmistaa, että henkilöstö on tietoinen ohjeistuksesta.

Esittelijä: vt. Kunnanjohtaja Anttila Harri

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy Parikkalan kunnan ohjeen toiminnan järjestämisestä vaara- tai poikkeustilanteessa sekä sen liitteet noudatettavaksi kunnan toiminnassa ja tiedotettavaksi kunnan henkilöstölle ja kunnan kotisivulla kuntalaisille.

Päätös

Hyväksyttiin.